

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра маркетингу та міжнародної логістики

**РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр**

зі спеціальності 075 «Маркетинг»
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою «Маркетинг та міжнародна логістика»
(назва освітньої програми)

на тему: **«Організація логістичної діяльності та шляхи її удосконалення
на підприємстві ТОВ «Смарт Дистрибуція»»**
(назва теми)

Виконавець:

студент факультету міжнародної
економіки

Ніконов Данило Сергійович

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Тарасова Кристина Ігорівна

/підпис/

ОДЕСА – 2024

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. У сучасних умовах зміни геополітичних і геоекономічних умов, трансформації світових ринків і розриву глобальних ланцюгів поставок, актуальним напрямком діяльності будь-якої компанії стає логістика. Під логістикою мається на увазі сукупність організаційно-управлінських і виробничо-технологічних процесів, спрямованих на забезпечення руху матеріальних та інших потоків. Одним із головних завдань логістики є управління ланцюжком поставок у компанії та забезпечення зв'язку між виробництвом і кінцевим споживанням продукції. І чим більша віддаленість ресурсів від виробника, виробника від споживача продукції, тим більш ресурсовитратною є логістика.

Сучасний стан ринку логістики безпосередньо пов'язаний із ситуацією на міжнародній арені торговельних, економічних, політичних та інших взаємин. Події, що відбулися за останні кілька років, мали значний вплив на зміну логістичної діяльності не тільки всередині окремої країни, а й у всьому світі. Логістика зіткнулася з викликом в умовах нестабільної зовнішньої ситуації. Цей виклик лежить у напрямку підтримання безперервного постачання людей продукцією компаній різних галузей. У зв'язку з цим, підприємствам довелося адаптуватися до нових умов на ринку, перебудовувати свою роботу відповідно до нових обставин, вносити кардинальні зміни у свою діяльність. Крім того, економічний добробут країн пов'язаний з логістичною інфраструктурою, яка є ключовим фактором для сталого розвитку. Незважаючи на те, що зміни, які відбулися, від самого початку розцінювалися як негативні для логістичної системи України, оскільки порушували її та змушували пристосовуватися до змін, унаслідок таких змін з'явилися нові можливості для розвитку логістичної системи, з'явилися нові перспективи розвитку – формування локальних ланцюгів поставок, пошук нових постачальників, розвиток логістики останньої милі тощо.

Незважаючи на різного роду обмеження, логістика продовжує відігравати важливу роль. Глобалізація зробила світ більш пов'язаним і взаємозалежним, і логістика є необхідним фактором для підтримання економічного і торговельного зв'язку між країнами і бізнесом. Логістика завжди була важливим елементом в економічному розвитку, і цей аспект стає ще більш значущим у сучасних умовах. Ключовим елементом успіху в цьому напрямку є здатність адаптуватися до нових умов, використовувати нові технології та проявляти гнучкість в економічній ситуації, що динамічно змінюється. Загалом, логістика продовжує залишатися ключовим елементом міжнародних відносин та економічного благополуччя країн. Затребуваністю логістики у світі та її нестабільною ситуацією підкріплена актуальність обраної теми.

Проблематика логістичної системи господарюючого суб'єкта є важливою складовою дослідження, адже успішне функціонування будь-якого

підприємства, його конкурентоспроможність безпосередньо залежать від коректної побудови логістичної системи.

Логістична діяльність – це частина управління ланцюгом поставок, яка планує, впроваджує та контролює потік зберігання товарів між точкою походження та точкою споживання з метою задоволення потреб клієнтів та забезпечення підприємству прибутку. Управління логістикою є важливою складовою ділових операцій, оскільки її діяльність впливає не тільки на внутрішні процеси, але і на відносини з клієнтами.

Саме тому обрана тема дипломної роботи є актуальною і дає можливість раціонально оцінити потребу та розподіл товару від виробників до споживачів, а вчасне виявлення проблем логістичної діяльності підприємства дозволяє уникнути зайвих витрат і дозволяє господарюючому суб'єкту надалі успішно функціонувати та бути конкурентоздатним.

Окреслену проблему досліджувало багато вчених, а саме: Б. Буркинський, М. Верескля, В. Вітлінський, М. Григорак, П. Попович, О. Сумець, М. Токмакова, А. Чечет та багато інших.

Метою кваліфікаційної роботи є розробка рекомендацій щодо вдосконалення логістичної діяльності ТОВ «Смарт Дистрибуція».

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

- визначити сутність управління логістичною діяльністю;
- розглянути методологічні засади оцінювання ефективності логістичної діяльності;
- охарактеризувати шляхи удосконалення логістичної діяльності підприємства;
- надати загальну характеристику ТОВ «Смарт Дистрибуція»;
- проаналізувати систему логістики підприємства;
- оцінити систему управління товарними запасами ТОВ «Смарт Дистрибуція»;
- дослідити маркетингове середовище підприємства та його вплив на логістичні операції;
- запропонувати заходи із оптимізації закупівельної логістики підприємства;
- оцінити економічний ефект від запропонованих для ТОВ «Смарт Дистрибуція» заходів.

Об'єктом дослідження є процес організації логістичної діяльності ТОВ «Смарт Дистрибуція».

Предметом дослідження є теоретичні та методичні аспекти, практичний інструментарій організації логістичної діяльності підприємства ТОВ «Смарт Дистрибуція».

Методи дослідження. В процесі виконання дипломної роботи студента застосовувався набір загальних та специфічних наукових методів, зокрема: візуалізації за допомогою графіків та таблиць, методи економічного та статистичного аналізу, системний та комплексний підхід, групування, експертної оцінки тощо.

Інформаційна база дослідження. Для отримання аналітичної інформації були використані дані статистичної звітності і бухгалтерської звітності ТОВ «Смарт Дистрибуція», матеріали фахівців в галузі маркетингу та логістики, розміщених в наукових статтях, посібниках, підручниках, монографіях та електронних джерелах.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури із 40 джерел. В роботі наведено 16 рисунків та 11 таблиць.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні засади управління логістичною діяльністю підприємства»* визначено сутність управління логістичною діяльністю підприємства; охарактеризовані методологічні засади оцінювання логістичної діяльності; описані шляхи удосконалення логістичної діяльності господарюючого суб'єкта.

У другому розділі *«Аналіз особливостей логістичних операцій ТОВ «Смарт Дистрибуція»»* здійснена характеристика господарської діяльності ТОВ «Смарт Дистрибуція», проаналізовані основні економічні і фінансові показники діяльності підприємства; досліджено його логістичну систему. Особливу увагу приділено вивченню процесу організації закупівельної логістики; досліджено маркетингове середовище підприємства методами SWOT-, PEST-аналізу, за допомогою багатокутника конкурентоспроможності.

У третьому розділі *«Розробка напрямків удосконалення логістичної діяльності ТОВ «Смарт Дистрибуція»»* запропоновано заходи з оптимізації закупівельної логістики за допомогою використання моделі Вілсона та впровадження автоматичної системи управління. Розрахований економічний ефект від впровадження описаних заходів.

ВИСНОВКИ

Логістичний процес об'єднує різні аспекти, такі як транспортування, управління запасами, складське господарство, системи обробки матеріалів та упаковка. Він охоплює витрати та обслуговування від постачальника до споживача, складається з взаємозалежних функцій і операцій, спрямованих на перетворення ресурсів у цінності для споживача.

Використання аналітичних інструментів дозволяє моделювати економічні процеси, включаючи минулі досвіди компанії та використання інших підприємств. Крім того, це дозволяє прогнозувати імітаційні ситуації та їх можливі рішення в майбутньому.

Щоб контролювати логістичні витрати, важливо оцінювати загальну діяльність підприємства. Крім того, для кращого розуміння бізнесу потрібно мати чітке уявлення про результати всіх його функціональних областей. Контроль над витратами в логістиці потребує повного розуміння всіх витрат і процесів їх виникнення.

Під час переддипломної практики було досліджено діяльність компанії «Смарт Дистрибуція», яка спеціалізується на торгівлі продуктами харчування.

Головною метою цієї компанії є здобуття прибутку через різноманітні види діяльності, зокрема виробничу та комерційну, відповідно до вимог законодавства та статуту.

Протягом першого року функціонування «Смарт Дистрибуції» вдалося швидко розширити свою сферу впливу, щомісяця збільшуючи обсяг товарообороту. У 2023 році загальний оборот становив 132076 тис. гривень.

Структура товарообороту відображає переважання таких категорій як м'ясо та м'ясні продукти (11,1%), свіжі фрукти та овочі (7,6%), алкогольні напої (15,2%) та тютюнові вироби (8,2%).

Протягом свого першого року функціонування Товариство з обмеженою відповідальністю «Смарт Дистрибуція» діяло продуктивно, і на кінець цього періоду заробило чистий прибуток у розмірі 8016 тисяч гривень.

Вищі показники рентабельності, ніж нуль, свідчать про ефективне використання активів, капіталу та інших ресурсів підприємством для створення доданої вартості. Отже, на основі проведеного фінансового аналізу торгового підприємства ми можемо зробити наступні висновки. Підприємство успішно завершило рік з прибутком, що свідчить про ефективне управління фінансовими ресурсами та здатність генерувати доходи, перевищуючи витрати. Крім того, підприємство успішно конкурувало на ринку, привертаючи клієнтів та утримуючи свою частку ринку.

Закупівля матеріальних ресурсів для ТОВ «Смарт Дистрибуція» здійснюється централізовано, оскільки співробітники відділу підпорядковані безпосередньо керівництву цього відділу.

Так як Товариство також є оптовим постачальником продукції, основним аспектом його бізнесу у процесі реалізації товарів є надання логістичних послуг. Це включає у себе зберігання товарів, їх транспортування, експедицію, фасування, обробку, сортування та упаковку. У своїй роботі компанія спрямовується на задоволення побажань клієнтів та проводить відбір продукції відповідно до їхніх потреб. «Смарт Дистрибуція» пропонує найширший асортимент продукції, що відповідає потребам більшості роздрібних підприємств. Це є особливо вигідним для них, оскільки звільняє від додаткових зусиль та допомагає зекономити кошти завдяки ефективному постачанню товару.

У логістичній системі компанії «Смарт Дистрибуція» процес визначення обсягу закупівлі товарів виглядає наступним чином:

1. Перевірка наявності товару на складі здійснюється співробітниками складу, які мають відомості про його наявність. Реальна наявність товару порівнюється з потребами покупців.

2. Якщо товар виявляється в недостатній кількості або відсутній, менеджер з закупівель складає заявку на його поставку затвердженням від комерційного директора.

3. Постачання товару на підприємство відбувається за допомогою автомобільного транспорту.

Товариство застосовує систему «мінімум – максимум», відому також як «двобункерну систему», для ефективного управління запасами продукції. Ця

система включає регулювання запасів за допомогою трьох ключових параметрів: середньо-фактичного розміру, максимального запасу і точки замовлення. Замовлення робляться лише тоді, коли запаси на складі спадають або досягають мінімального рівня. При видачі замовлення розмір враховується таким чином, щоб досягти максимального рівня запасів. Таким чином, ця система працює з двома основними рівнями запасів: мінімальним і максимальним.

Після STEP-аналізу встановлено, що ТОВ «Смарт Дистрибуція» має перед собою складні перспективи, оскільки прогнозується зменшення обсягу продажів внаслідок культурних процесів в Україні, що спонукають населення до більш активного заощадження. Додатково, на ринок впливають нестабільна політична ситуація, зростання валютного курсу, конкуренція та насиченість ринку. Однак розвиток інтернет-аудиторії відкриває нові можливості для взаємодії зі споживачами.

SWOT-аналіз відкриває перспективи та виклики для підприємства. Виявлені можливості вказують на шляхи подальшого розвитку, такі як вдосконалення логістичних процесів, розширення асортименту продукції та ринків збуту. Ці можливості можуть бути використані завдяки внутрішнім сильним сторонам підприємства, таким як висока якість продукції, досвідчений персонал і гнучкість.

Використовуючи графічний метод аналізу конкурентоспроможності, було встановлено, що ТОВ «Смарт Дистрибуція» займає середню позицію у порівнянні з конкурентами.

Для поліпшення закупівельної діяльності на підприємстві запропоновані шляхи оптимізації закупівель та автоматизації управління закупівельною логістикою, що допоможе знизити складські запаси та більш ефективно управляти системою поставок продукції, а також принесе додатковий прибуток підприємству.

Впровадження системи оперативного контролю та управління запасами, яка передбачає організацію безперервної діяльності працівників відділу закупівель ТОВ «Смарт Дистрибуція» з метою формування товарних запасів у економічно обґрунтованих розмірах. При цьому розрахунок оптимального розміру партії поставки, за якого мінімізуються загальні поточні витрати на обслуговування запасів, пропонується здійснювати за допомогою моделі Уілсона.

Для вирішення завдання автоматизації управління запасами у ТОВ «Смарт Дистрибуція» рекомендується придбання програмного забезпечення управління запасами Store Management SAP/R3. Порівняльний аналіз показав його очевидні переваги перед іншими програмними продуктами. Впровадження АСУ Store Management SAP/R3 допоможе уникнути надмірного утворення товарних ресурсів на складах. За розрахунками, сумарний ефект від впровадження АСУ протягом першого року експлуатації складе 8740,54 тис. грн, при цьому норма повернення інвестицій складатиме 1010,33%, а строк окупності – 1,1 місяця.